

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Trøstebrev i Sorgen over Kong Valdemar og hans Mænd

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Trøstebrev i Sorgen over Kong Valdemar og hans Mænd", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1462. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1824_402-txt-shoot-idm502.pdf (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Trøstebrev i Sorgen

over

Kong Valdemar og hans Mænd.

(Fortsættelse; see forr. No.)

Der er en vis Fornøjelse ved *Livet*,
Det kan ei nægtes, som ved Folke-Sang,
Men vi, som det med Konst blev givet,
At skue dybere i Form og Rang,
Vi maa dog ikke have lært omsonst,
At i det Døde er den største Konst!
Det Levende, trods Lyst og Gammen,
Dog aldrig hænger rigtig sammen,
Thi, som *Kong Volmær og hans Mænd*,
Det let kan skilles ad igien;
Hvad derimod er koldt og stivt,
Det sankes kan med Konst i Panden,
Saa det staaer fast som Bogstav-Skrift,
Og løber aldrig fra hinanden!
Det er det Dødes første Dyd,
At det er *plastisk*, som en Støtte,
Har tabt den *Flygtighed*, som, trods al Fryd,
Er i et Konst-Værk dog til ingen Nytte,
Hvad siger jeg, til største Skade,
Saa selv sig vende Bogens Blade,
Da dog hver Bog, for *bundet* kiøbt,
Figurlig talt, som godt indbundet,
1474Maa være heel, som den var støbt,
Saa intet Blad er let udfundet!

Det Levende er, for det Andet,
Fra Konstens Side reent forbandet,
Er det end kiønt, saa er dog Formen
Beständig langt fra Normen,
Her er en Barm for trang,
Hist er en Taa for lang,
Her gaber Munden lidt,
Hist mangler Colorit,
Ja, alt det Levende er saa fortegnet,
At ingen Mund det har opregnet,
Dog er *Kong Valdemar* et Speil,
Hvori man seer de fleste Feil,
Thi hele Digtet er en Vrimmel
Af Syndere mod Konstens Love
Som, trodsende paa *Livet*, vove
At løbe Storm mod Konstens Himmel!
Ja, Haarene sig reise maa
Paa hvert et Hoved, vel forvaret,
Ved Synet af de Blokke raa,
I hvilke her er Liv indfaret,
Thi Konstens Rige deres Sang

Kun truer høit med Undergang!
O, Jette-Trods mod alle Former,
Hvordan fik du dog Liv og Aand!
En Galler-Hær mod Delphi stormer,
Som Lynild i en Barne-Haand,
Og Bjerget, hvor Apol nu bygger,
Ak, det har ingen Klippe-Stykker,
1475 Apol har ingen Bue meer!
Vort Bjerg, skiøndt det os kan forgude,
Er dog i Grunden gamle Klude,
Vor Bue er en Gaase-Fjer!
Ak, hvor man selv paa Konstens Tinde
Dog er kortsynet mangen Gang,
Og kiender ei sin værste Fiende,
Før Alt man seer sin Undergang!
At *Grundtvig* vilde, om han kunde,
Nedrive Konstens Hoved-Stad,
Saa alle Former gik til Grunde
I et chaotisk Saga-Kvad,
At Dansk for ham var det, paa Trods,
Som Tydsk med Rette er for os,
Det ret Naturlige, Normale
I Tunge-Maal, i Sang og Tale,
Saa hans den grove Aristark
Hedd' gammel Skik i Dannemark,
Det vidste man, det loe man ad,
Da længer ei man fnyse gad!
Men *Ingemann!*
De sorte Ridderes og Blancas Skjald,
Den Pæne, med det bløde Tone-Fald,
Som giæstet har det Charis-Land,
Hvor ikke blot Citronen groer,
Hvor Eros og Cythere boer
Og lege end i Aften-Stunden,
Skjøndt døde, Skjul i Laurbær-Lunden!
O, han, som har paa Alpe-Fjelde
Seet Iis-Naturen i sin Vælde,
O, han, som har, i Mai-Lands Eden,
Følt Sol-Naturens Kraft i Sveden,
Ak, han, som, under Romas Buer,
Har seet, hvortil *det Døde* duer,
Har lært, at Konstens Liv er Død,
Dens døde Liv dens store Gaade,
At aldrig sin Triumph den nød,
Hvor *Formen* ei fik Lov at raade,
Saa det er Konsten, ret med Held
At slaae *Materien* ihjel!
Da kan den tegne og da kan den maale,
Da kan den male efter Knappe-Naale,
Da seer i Alt man *ingen Dele*,
Men ikkun Skyggen af det Hele,
Og denne Skygge er Ideen,
Som man med Konstner-Blik kan see'en,
Ja denne Skygge, det er *Aanden*,
1476 Som skabes *efter Haanden*,
Vel bedst i Farver og i Stene,
Det rette Stof til *Former rene*,
Men, ved et velberegnet Mord,
Dog ogsaa godt i døde Ord!
Hvem skulde tænkt, at *Ingemann*,
Hjemkommet nys fra Konstens Land,
At Sangeren ved Skiønheds Alter,
Naar han fornam, den Sag var reen,
Der maatte sættes Kiød og Been
Til Blancas luftige Gestalter,
At han, med samt sin Poesie,

Som dog *naturlig* var at kalde,
Da skulde sørgelig forfalde
Til et *historisk* Kiætterie,
Og bygge paa et Dannevirke,
Som, synker det ei brat i Jord,
Adskille maa det hele Nord
Fra Konstens tydsk-catholske Kirke!
Han saae, og det ei uden Sands,
Det Døde i sin hele Glands,
Og kunde blind sig dog indbilde
At Liv og Aand er Konstens Kilde,
Vanhellig spotte Konstner-Gaaden,
At meer end Liv er Leve-Maaden,
At uden den er Kraft og Fynd
Og Kiærlighed den største Synd,
Saa ingen Skiønhed kan forsone
En uharmonisk Bonde-Tone!

Ak, at saa galt han kunde vælge,
Skiøndt ham for Øie stod Kong *Helge!*
Det ogsaa er et episk Digt,
Og det med Fylde, Liv og Varme,
Men der gjør Digteren sin Pligt,
Og lægger Konst i Kraftens Arme!
Det kan man føle, det er *Kiød*
Af *vores* Kiød, og Aand derefter,
Og om end lidt paa Formen brød
De mageløse Helte-Kræfter,
Det kan man taale, thi, som sagt,
Det er os selv i mythisk Dragt,
Og med sig selv, med hvad der kan forhøie
Vor Nydelse, om tit
Det end kan støde Smagen lidt,
Man ei maa regne det saa nøie!
1477Smaa-Pletterne er kun Beviis
Derpaa, at man det Dødes Priis
Ei lettelig kan overdrive,
Thi der fuldendt kan Formen blive,
Der, naar man ret har lært at stile,
Paa hvad der støder kan man file,
Til som et Speil det bliver glat,
Det Ene ganske som det Andet,
Saa Intet meer kan synes mat,
Og Intet heller smage vandet!
O, derfor giv dig gode Stunder,
Og lær engang Vandalens Kunder,
Hvor smagløst og hvor blindt de vælge
Imellem Valdemar og Helge,
De Sværmere, som har ei Sands,
Selv ei i Nordens Guders Glands,
For deres eget Kiød og Blod,
Som rører sig med Kraft og Mod,
Og derimod forguder Troppen,
Der vel har faaet lidt Kiød paa Kroppen,
Ja vel endog lidt Been i Næsen,
Men har et fjantet Maanskins-Væsen,
Og er, paa stakkels *Buris* nær,
Barbarer en og hver!
Ja, lær dem dog, ifald du kan,
Hvad der er klart for vor Forstand,
At det er Konsten i en Digterhaand:
Formaliter af Kiød at skabe Aand,
Og Vandalisme, tvertimod,
Af Aand at skabe Kiød og Blod,
Saa for Kong Volmær og hans Mænd
Sig korse maa hver Konstens Ven!

